



Department
for Environment
Food & Rural Affairs



Llywodraeth Cymru
Welsh Government



Cyfoeth
Naturiol
Cymru
Natural
Resources
Wales



Environment
Agency

Datganiad Manylion

Cynllun Rheoli Basn Afon Dyfrdwy

Tîm Asesu Amgylcheddol Cyfoeth Naturiol Cymru

Diweddarwyd: Rhagfyr 2015

Cyfoeth Naturiol Cymru

Ein diben yw sicrhau bod cyfoeth naturiol Cymru yn cael eu cadw, eu defnyddio a'u gwella yn gynaliadwy nawr ac yn y dyfodol.

Byddwn yn gweithio ar gyfer cymunedau Cymru i warchod pobl a'u cartrefi gymaint â phosibl rhag digwyddiadau amgylcheddol fel llifogydd a llygredd. Byddwn yn rhoi cyfleoedd iddynt ddeall, defnyddio a manteisio ar gyfoeth naturiol Cymru.

Byddwn yn gweithio ar gyfer economi Cymru ac yn galluogi'r defnydd cynaliadwy o adnoddau naturiol i gefnogi swyddi a menter. Byddwn yn helpu busnesau a datblygwyr i ddeall ac i ystyried cyfyngiadau amgylcheddol pan maen nhw'n gwneud penderfyniadau pwysig.

Byddwn yn gweithio i gynnal a gwella ansawdd yr amgylchedd i bawb. Byddwn yn gweithio tuag at wneud yr amgylchedd a'r adnoddau naturiol yn fwy gwydn i newid hinsawdd a phwysau eraill.

Asiantaeth yr Amgylchedd

Ni yw Asiantaeth yr Amgylchedd. Rydym yn cefnogi ac yn gwella'r amgylchedd ac yn ei wneud yn lle gwell i bobl ac i fywyd gwyllt.

Rydym yn gweithredu lle mae newid amgylcheddol yn cael yr effaith mwyaf ar fywydau pobl. Rydym yn lleihau'r peryglon o lifogydd i bobl ac i eiddo; yn gwneud yn siŵr bod digon o ddŵr i bobl a bywyd gwyllt; yn gwarchod ac yn gwella ansawdd yr aer, tir a dŵr ac yn defnyddio'r safonau amgylcheddol y gall diwydiant weithio ynddynt.

Mae gweithredu i leihau newid hinsawdd ac i helpu pobl a bywyd gwyllt addasu i'w ganlyniadau yn ganolog i'r hyn yr ydym yn ei wneud.

Ni allwn wneud hyn ar ein pen ein hunain. Rydym yn gweithio'n agos gydag ystod eang o bartneriaid gan gynnwys y llywodraeth, busnesau, awdurdodau lleol, asiantaethau eraill, grwpiau cymdeithas sifil a'r cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu.

1. Cyflwyniad

Mae Rheoliadau Asesiadau Amgylcheddol Cynlluniau a Rhaglenni (Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol (SEA)) yn nodi y dylai Datganiad o'r Manylion fod ar gael cyn gynted ag y mae'n ymarferol yn rhesymol wedi mabwysiadu'r cynllun. Mae'n rhaid i'r datganiad hwn ddangos y canlynol:

1. Sut mae ystyriaethau amgylcheddol wedi'u hintegreiddio i Gynllun Rheoli Basn Afon Dyfrdwy (RBMP) (**Adran 2** y ddogfen hon);
2. Sut mae'r Adroddiad Amgylcheddol wedi cael ei ystyried (**Adran 3**);
3. Sut mae barn a fynegwyd mewn ymateb i'r ymgynghoriad ar yr Adroddiad Amgylcheddol wedi'i ystyried (**Adran 4**);
4. Y rhesymau dros ddewis RBMP Dyfrdwy, fel y'i mabwysiadwyd, yng ngoleuni'r opsiynau amgen eraill y rhoddwyd sylw iddynt; a
5. Y mesurau sy'n cael eu cymryd i fonitro effeithiau amgylcheddol arwyddocaol ar weithredu'r RBMP (**Adran 6**).

Cynlluniau Rheoli Basnau Afonydd

Cynhyrchwyd RBMP Dyfrdwy gan Gyfoeth Naturiol Cymru. Bu i ni weithio gydag Asiantaeth yr Amgylchedd ar gyfer y rhannau o Ardal Basn yr Afon (RBD) sy'n syrthio yn Lloegr. Mae'r cynlluniau'n ofynnol gan y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr (WFD) (2000/60/EC).

Mae'r cynlluniau'n disgrifio'r pwysau mae'r amgylchedd dŵr yn eu hwynebu ac amcanion penodedig ar gyfer afonydd, llynnoedd, aberoedd, dŵr arfordirol a dŵr daear am y cyfnod o 2015-2021. Maen nhw'n amlinellu'r camau gweithredu â blaenoriaeth ('Mesurau') sydd eu hangen i wella'r amgylchedd, y manteision a geir o'r camau gweithredu hynny a phwy yw'r gorau i'w cyflawni. Mae'r mesur yn ceisio rhoi sylw i'r materion rheoli dŵr arwyddocaol.

Mae cynlluniau 2015 yn fersiynau wedi'u diweddarau o gynlluniau'r gylchred gyntaf a gyhoeddwyd yn 2009 fel sydd yn ofynnol gan ddeddfwriaeth WFD, sef eu bod yn cael eu hadolygu bob chwe blynedd. Ymgynghorwyd ar y Cynllun ail gylchred a'r Adroddiad Amgylcheddol sy'n nodi'r SEA rhwng Hydref 2014 ac Ebrill 2015.

2. Sut mae ystyriaethau amgylcheddol wedi'u hintegreiddio i Gynllun Rheoli Basn Afon Dyfrdwy (RBMP)

Pwrpas Cyfoeth Naturiol Cymru yw sicrhau bod cyfoeth naturiol Cymru yn cael eu cadw'n gynaliadwy, yn cael eu gwella a'u defnyddio, nawr ac yn y dyfodol. Bwriad yr RBMP yw gwella'r amgylchedd dŵr sydd ynddo'i hun yn fuddiol, fodd bynnag, o wneud hynny mae posibilrwydd o effeithiau amgylcheddol ehangach.

Roedd yr RBMP drafft yn cynnig mesurau a fyddai'n ofynnol i gael yr holl gyrrff dŵr i statws neu botensial ecolegol da erbyn 2021, waeth beth fo'r gost. Mae'r broses ymgynghori wedi helpu i flaenoriaethu'r cyrrff dŵr a'r mesurau ac mae'r RBMP terfynol yn nodi'r rheiny y gellir eu cyflawni o fewn ail gylchred RBMP (2015-2021).

Cafodd y cyrrff dŵr a'r mesurau eu blaenoriaethu gan ystyried y canlynol:

- Ein rhwymedigaeth statudol i atal dirywiad,
- Ein rhwymedigaeth statudol i gyflawni amcanion Ardal Warchoddedig,
- Adnoddau sydd ar gael,
- Barn rhanddeiliaid,
- Ymrwymiad gan bartneriaid,
- Ein tystiolaeth o'r broblem amgylcheddol a'r datrysiadau angenrheidiol.

Er enghraifft, mae'r cynllun yn cynnig mesurau lleol a strategol a fydd yn helpu'r Safleoedd Ewropeaidd wedi'u Dynodi (Ardaloedd Cadwraeth Arbennig, Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig, Safleoedd Ramsar) gyda chynefinoedd a rhywogaethau sy'n

ddibynnol ar ddŵr i fodloni'r amcanion cadwraeth; a'r bwriad cyffredinol o dderbyn statws cadwraeth ffatriol ar gyfer pob safle.

Cafwyd cymorth yn y broses o gael rhestr o gyrrff dŵr a mesurau â blaenoriaeth yn yr RBD gan weithdy cynllunio integredig. Daeth arbenigwyr technegol perthnasol Cyfoeth Naturiol Cymru gyda gwybodaeth am y dalgyrch ynghyd yn y gweithdy, gan gynnwys cynrychiolwyr o:

- Dîm Rheoli Cyfoeth Naturiol (Gan gynnwys arweinydd WFD, Arweinydd Cadwraeth, Arweinydd Amaethyddiaeth, Arweinydd Safleoedd Gwarchodaeth)
- Tîm Dadansoddi ac Adrodd (Gan gynnwys Arweinwyr Ansawdd Dŵr a/neu Fiolegwyr)
- Pysgodfeydd (technegol)
- Rheoli Perygl Llifogydd
- Tîm Gwyddor Daear
- Tîm Hydroleg ac Adnoddau Dŵr
- Coedwigaeth
- Cynrychiolwyr Gwybodaeth, Strategaeth a Chynllunio (Tîm WFD)
- Tîm Cynllun Cyfoeth Naturiol (Cydlynnydd WFD)

Bwriad y gweithdy oedd ystyried y canlynol:

1. Beth yw'r prif bwysau yn y dalgyrch?
2. Darparu crynodeb o fesurau (ac ymchwiliadau) a chanlyniadau a gyflwynwyd yn y gylchred gyntaf.
3. Pa fesurau (ac ymchwiliadau) fyddwn ni'n eu targedu yn yr ail gylchred? Ble?
4. Pwy ydym ni angen eu cynnwys?
5. Pryd fyddwn ni'n rhoi mesurau ar waith?
6. Pa ganlyniadau fyddwn ni'n eu cyflawni?
7. Beth yw'r prif gyfle sydd yn anfforddiadwy?
8. Beth yw'r prif rwystr i gyflawni yn nhermau mecanweithiau?

Caniataodd y broses hon i ni flaenoriaethu'r cyrrff dŵr a'r mesurau i'w cyflwyno yn yr ail gylchred o RBMP ynghyd ag ystyried ymatebion i'r ymgynghoriad. Drwy gynnal y gweithdai cynllunio integredig hyn, sicrhawyd bod pob agwedd o Reolaeth Cyfoeth Naturiol yn cael eu hystyried yn y broses, ac felly'n gwneud y mwyaf o gyfleoedd a lleihau effeithiau negyddol posibl (uniongyrchol, anuniongyrchol, cronrus).

Mae effeithiau manwl gweithredu'r mesurau ar lefel prosiect yn ansicr. Fodd bynnag, byddwn yn cynnal Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol (EIA) ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (HRA) o'n prosiectau lle fo'n briodol ac angenrheidiol o dan Cyfoeth Naturiol Cymru neu bolisi hen gorff. Mae hyn yn golygu ein bod yn lleihau effaith amgylcheddol ac yn gwneud y mwyaf o gynnig buddiannau amgylcheddol.

Mae RBMP Dyfrdwy wedi'i ddatblygu i'r un amserlenni a maes astudiaeth â'r Cynllun Rheoli Perygl Llifogydd Dyfrdwy (FRMP). Mae'r Gyfarwyddeb Llifogydd yn nodi bod y FRMP a'r RBMP yn elfennau o reoli basnau afonydd integredig ac *“y dylai'r ddwy broses felly ddefnyddio posibilrwydd y naill a'r llall am synergeddau a manteision cyffredin, gan roi sylw i amcanion amgylcheddol Cyfarwyddeb 2000/60/EC (Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr), gan sicrhau effeithlonrwydd a defnyddio adnoddau'n ddoeth”*.

Mae cyfuno rhaglenni cynllunio basnau afonydd a chynllunio rheoli perygl a meysydd astudio wedi caniatáu i ni ystyried sut mae'r cynlluniau'n rhyngweithio a sut y gall Cyfoeth Naturiol Cymru weithio i gyflwyno manteision lluosog yn y ffordd fwyaf effeithiol, trwy gydol y gylchred chwe blynedd. Er mwyn helpu gydag integreiddio RBMP a FRMP Dyfrdwy, mae'r ddau gynllun yn gosod nifer o Fesurau Cenedlaethol. Bydd y rhain yn hyrwyddo cyflwyno mesurau angenrheidiol i wella'r amgylchedd dŵr wrth ymgymryd â gweithgareddau rheoli perygl llifogydd.

Mae hefyd yn bwysig i gydnabod sut gallai mesurau RBMP fod o fudd i Reoli Perygl Llifogydd a gweithio gyda'i gilydd i wneud y mwyaf o hyn. Er enghraifft, bydd mesurau i leihau llwybrau llygredd gwasgaredig (h.y. rheoli mynediad i amgylchedd dŵr) drwy lifo oddi ar wyneb a rheoli draeniad, yn cynnig manteision amlwg i reoli perygl o lifogydd. Mae enghreifftiau eraill yn cynnwys gwell cyflwr yr ardal dorlannol a/neu gynefinoedd gwlyptir drwy wella cynefinoedd a ffensio, neu ddatblygu a defnyddio strategaethau rheoli gwaddod neu waith atal llygredd amaethyddol.

3. Sut mae'r Adroddiad Amgylcheddol wedi cael ei ystyried?

Mae'n bwysig i unrhyw gynllun ystyried yr amgylchiadau amgylcheddol lle bydd yn cael ei weithredu. Mae hyn er mwyn sicrhau y bydd effeithiau negyddol anfwriadol yn cael eu hosgoi, yn ogystal â nodi'r posibilrwydd o gyflwyno manteision lluosog.

Roedd yr Adroddiad Amgylcheddol a oedd ar gael ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus ochr yn ochr â'r cynllun drafft yn dogfennu effeithiau negyddol a chadarnhaol posibl mesurau cynllun arfaethedig a nodi lliniariad a chyfleoedd ar gyfer cyflwyno manteision lluosog trwy gyflwyno prosiectau a mesurau.

Caiff crynodeb o effeithiau sylweddol tebygol y cynllun ar yr amgylchedd ehangach a'r lliniariad a gynigiwyd yn yr Adroddiad Amgylcheddol eu crynhoi yn Nhabl 3.1.

Tabl 3.1

Gwasanaeth Ecosystem	Effaith y Cynllun	Disgrifiad o'r effaith	Lliniariad ar gyfer effeithiau negyddol
Gwasanaethau Darparu			
Bwyd (e.e. cnydau, ffrwythau, pysgod)	Effaith cadarnhaol bach	Cynyddu arferion amaethyddol cynaliadwy. Gwella ansawdd dŵr fydd o fudd i Gocos a Physgod Cregyn. Bydd gwella llwybr pysgod yn agor cynefin epilio i wella poblogaethau pysgod.	
Dŵr nad yw ar gyfer ei yfed (e.e. ynni dŵr, mordwyaeth)	Effaith negyddol bach	Cyfyngu faint o ddŵr sydd ar gael i'w echdynnu ar amserau penodol.	Dewis safle'n ofalus, gan reoli gwaith er mwyn osgoi effeithiau lleol a chynnal ymgynghoriad priodol gyda'r sawl sydd wedi'u heffeithio.
Gwasanaethau Rheoleiddio			
Rheoleiddio Hinsawdd	Effaith cadarnhaol bach	Byddai blocio ffosydd i greu gwlyptiroedd, a phlannu stribedi byffro o amgylch coedwigoedd ac ar hyd coridorau glannau afon yn cynyddu faint o garbon sy'n cael ei storio yn yr	

		<p>RBD a'r gwasanaethau rheoleiddio hinsawdd a ddarperir gan y dalgylch.</p> <p>Bydd creu cynefin a gofod gwyrdd mewn ardaloedd trefol yn darparu storfa garbon fechan ond bydd hefyd yn gallu rheoleiddio hinsawdd ac oeri lleol.</p>	
Rheoleiddio Dŵr (e.e. llifogydd)	Effaith cadarnhaol bach	<p>Bydd blocio ffosydd a chreu gwlyptiroedd yn cynnig manau i storio dŵr yn y rhannau uchaf o'r RBD, gan arafu cyfraddau llifo a chludiant i lawr yr afon ac felly'r perygl o lifogydd; a bydd gorchudd mwy o lystyfiant a choed, a phlannu torlannol yn lleihau cyfradd llifo wyneb y dŵr a hefyd yn sefydlogi glannau rhag erydu. Bydd y ddau beth hyn yn lleihau'r perygl o lifogydd ac yn gwella gwasanaethau rheoleiddio dŵr a ddarperir gan RBD.</p>	
Rheoleiddio Pridd ac Erydiad	Effaith cadarnhaol bach	<p>Byddai rhoi mesurau amaethyddol ar waith, gan gynnwys ffensio glannau afonydd i stopio herwhela, yn lleihau erydu yn y tymor byr/canolog.</p> <p>Mae creu gwlyptiroedd, gorchudd mwy o lystyfiant a choed, stribedi byffro coedwigoedd a rheoli ardal dorlannol a phlannu ynddo, i gyd yn gysylltiedig ag arferion rheoli coedwigaeth ac amaethyddol cynaliadwy, a byddai'r rhain yn lleihau erydiad pridd oherwydd bod mwy o sefydlogrwydd pridd a llai o bridd yn cael ei amlygu i brosesau erydol.</p>	
Puro Dŵr a Thrin Gwastraff	Effaith cadarnhaol bach	<p>Bydd mesurau i leihau asideiddio ac i weithredu arferion amaethyddol a choedwigaeth gynaliadwy, trwy greu gwlyptiroedd, plannu coedwigoedd a stribedi byffro coedwigoedd, yn</p>	

		<p>ogystal â rheoli maetholion ac ardaloedd torlannol, yn effeithio'n gadarnhaol ar ansawdd y dŵr a gallu'r ecosystem i buro dŵr. Bydd hyn yn digwydd drwy leihau llygryddion a deunydd atal dros dro eraill yn y cyrsiau dŵr a chynnig mwy o orchudd i lystyfiant a llai o ddŵr â llawer o faetholion ynddo i lifo mewn i gyrff dŵr.</p> <p>Mae mesurau i leihau llygryddion mewn dŵr o fwyngloddiau metel a phyllau glo segur, yn ogystal ag o weithiau trin dŵr trwy drin dŵr yn uniongyrchol, prosiectau adfer a gwelliannau isadeiledd.</p>	
Gwasanaethau Diwylliannol			
Treftadaeth Ddiwylliannol	Effaith negyddol mawr	Gall mesurau i darfu ar archeoleg wedi'i gladdu neu sydd yn anhysbys, a allai fod wedi cael ei gadw mewn mawn neu gloddiaid a chael gwared ar goredau neu rwystrau a allai niweidio asedau treftadaeth.	Trwy'r broses EIA, bydd prosiectau unigol, ar y cam cynharaf yn nodi unrhyw asedau treftadaeth ddynodedig neu heb eu dynodi, gan gynnwys y perygl o archeoleg claddedig anhysbys. Bydd hyn yn pennu'r posibilrwydd o effeithiau andwyol yn ogystal â chyfleoedd i wella; bod yn sail i ddewisiadau prosiect a dylunio manwl; ac adnabod strategaeth lliniaru briodol.
Hamdden a Thwristiaeth (gan gynnwys manau glas a gwyrdd hygyrch)	Effaith cadarnhaol bach	Cynefinoedd gwell ar gyfer pysgod, trwy gael gwared ar rwystrau i lwybr pysgod a gwella cynefinoedd torlannol ac amrywiaeth glannau afon ac yn y sianel, gan ddod â mwy o fuddiannau pysgota hamdden i'r RBD; Byddai plannu torlannol, a newid	

		<p>defnydd tir o goedwigaeth gynaliadwy a rheolaeth amaethyddol yn creu cynefinoedd i'w mwynhau gan ymwelwyr ac fel adnoddau hamdden, ac yn cyfrannu at rwydwaith mwy dymunol o gyrff dŵr i ymgymryd â gweithgareddau hamdden; a</p> <p>Bydd gostyngiad mewn llygredd o gyrff dŵr o wella isadeiledd carthffosiaeth yn gwella'r amgylchedd dŵr ar gyfer defnydd hamdden a thwristiaeth.</p>	
Gwerth estheteg (e.e. tirwedd, morlun, llonyddwch)	Effaith cadarnhaol bach	<p>Newid defnydd tir, trwy greu gwlyptiroedd a phlannu sribedi byffro a rheoli ardaloedd torlannol. Bydd gwelliannau i isadeiledd buarth, hefyd yn arwain at leihad mewn llygredd gweladwy o gyrff dŵr; a chynefino sianeli afonydd a glannau aber trwy gael gwared ar lannau caled, plannu torlannol a thirlunio.</p> <p>Mae effeithiau negyddol posibl o fewn yr RBD yn cynnwys: Newidiadau i gymeriad tirwedd gwerthfawr trwy adfer mwyngloddiau metel hanesyddol; a gweithgareddau adeiladu ac isadeiledd gwasanaethau mewn gweithfeydd trin carthion ac i wella Gorlif Carthffosydd Cyfun (CSO).</p>	Bydd effeithiau negyddol posibl yn cael eu lliniaru drwy'r broses EIA. Byddwn yn cynnal ymgynghoriad cynnar gyda'r rhai sydd o ddiddordeb o ran tirwedd berthnasol a, lle bo angen, byddwn yn cynnal asesiadau tirwedd ac effaith gweledol i fod yn sail i ddylunio a lliniaru cynllun.
Gwasanaethau Cefnogol			
Darparu Cynefin	Effaith cadarnhaol mawr	Bydd arferion rheoli amaethyddol a choedwigaeth gynaliadwy, gan gynnwys creu gwlyptiroedd, newid defnydd tir a phlannu torlannol yn gwella cynefinoedd a gallu'r ecosystem i ddarparu cynefin ar draws y RBD.	

		Byddai cael gwared ar rwystrau i lwybr pysgod a chynefino sianelau a morliniau trefol yn creu cynefin newydd ar gyfer pysgod yn ogystal â chynyddu'r cynefinoedd ar lan yr afon ar gyfer rhywogaethau fel dyfrgwn a llygod y dŵr.	
--	--	---	--

Cyfunwyd y broses o gynnal SEA ar gyfer yr RBMP a'r FRMP, ac roedd hyn yn hyrwyddo cynllunio integredig ac yn golygu bod yr SEA yn gallu dylanwadu ar y cynllun.

O ganlyniad i asesiad a gynhaliwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru o'n gweithrediadau a'n cynlluniau ar y raddfa briodol, ac oherwydd i ni roi'r mesurau cenedlaethol a nodwyd uchod ar waith; mae'r RBMP wedi rhoi digon o sylw i ystyriaethau amgylcheddol. Bydd effeithiau negyddol yn cael eu lleihau a chyflwyno manteision lluosog yn cael eu hyrwyddo.

4. Sut mae barn a fynegwyd mewn ymateb i'r ymgynghoriad ar yr Adroddiad Amgylcheddol wedi'i ystyried.

Cynhaliwyd ymgynghori ffurfiol ar y cam rychwantu gan gyhoeddi'r adroddiad rychwantu i fod yn sail i rychwant yr SEA. Hefyd, trafodwyd gyda Thîm Asesu Strategol Cyfoeth Naturiol Cymru, Cadw, Natural England a English Heritage fel Ymgynghorwyr Statudol yn y broses SEA, trwy gydol datblygiad y cynllun.

Mae crynodeb manwl o'r ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad ar yr Adroddiad Amgylcheddol yn Atodiad 1. Mae hwn yn nodi pob ymateb a dderbyniwyd, yn crynhoi'r sylwadau a wnaed ac yn nodi'r camau gweithredu yr ydym wedi'u cymryd neu yn eu cymryd i roi sylw i'r sylwadau. Mae crynodeb o'r sylwadau a dderbyniwyd i'r cwestiynau SEA penodol a ofynnwyd, a'r camau gweithredu yr ydym yn eu cymryd wedi'u nodi isod.

Yn gyffredinol, roedd y sawl a ymatebodd yn ystyried bod asesiad digonol wedi'i gynnal ar y cynllun ac roedd cydnabyddiaeth o'r manteision amgylcheddol eang sydd yn dod law yn llaw â'r cynllun. Fodd bynnag, roedd rhai o'r sawl a ymatebodd yn gofyn am fanylion

pellach am sut y cynhaliwyd yr SEA, gan gynnwys defnyddio'r Dull Gweithredu sy'n seiliedig ar Wasanaethau Ecosystemau. Yn yr Adroddiad Amgylcheddol darparwyd trosolwg o'r SEA a gynhaliwyd ond roedd yn cael ei danategu gan waith pellach fel adolygiad o'r polisiau a'r cynlluniau perthnasol, y gwerthusiad manwl a wnaed gan ddefnyddio Tablau Crynodeb Gwerthuso ac ystyriaeth fanwl o'r ymatebion i'r ymgynghoriad rhychwantu. Ni chyhoeddwyd y rhain fel atodiadau mewn ymdrech i gadw dogfennau'n gryno, ond gellir eu darparu ar gais.

Roedd rhai o'r sawl a ymatebodd yn pryderu nad oedd Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (HRA) wedi'i gyhoeddi ochr yn ochr â'r cynllun drafft a chael ei ystyried yn yr SEA. Rydym yn cytuno y dylai'r HRA gael ei gynnal ochr yn ochr â pharatoi'r cynllun. Fodd bynnag, cynhaliwyd yr HRA ochr yn ochr â blaenoriaethu'r mesurau a pharatoi'r cynllun terfynol, a bu iddo ddylanwadu ar y rhain, ac roedd mewn lle cyn gwneud y cynllun yn derfynol a'i gymeradwyo. Ymgynghorwyd â Thîm Asesu Strategol Cyfoeth Naturiol Cymru ar y drafft o'r HRA a'r HRA terfynol, cyn gwneud y cynllun yn derfynol a'i gymeradwyo.

Cydnabu llawer o'r sawl a ymatebodd natur amrywiol yr amgylchedd yng Nghymru a'r angen i wybodaeth leol gan berchnogion tir, genweirwyr, defnyddwyr hamdden, preswylwyr a diwydiant gael ei ystyried yn ogystal â phwysigrwydd ystyried safleoedd lleol ar raddfa strategol. Mae'r drafft o'r RBMP a'r Adroddiad Amgylcheddol sy'n cyd-fynd yn ddogfennau lefel uchel ond fe'u cefnogir gan lawer iawn o wybodaeth fanwl, ystyriaethau a gwybodaeth. Bydd gwybodaeth a safleoedd lleol yn bwysig iawn wrth gyflwyno'r mesurau a, fel y dywedwyd gan un ymatebwr, "mae pawb yn gyfrifol am sicrhau llwyddiant y cynllun".

Roedd effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd hanesyddol yn achosi pryder i rai ymatebwyr ond yn gyffredinol teimlwyd bod yr effeithiau posibl wedi cael gormod o sylw. Teimlwyd ei bod yn bwysig tynnu sylw at y materion hyn fel effeithiau negyddol posibl ond cytunwyd bod camau gweithredu ar lefel prosiect y gellir eu defnyddio, ac y bydd yn cael eu defnyddio i osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau negyddol posibl. Byddem yn cynnal unrhyw asesiadau amgylcheddol o unrhyw brosiectau o'r fath yn unol â'n polisiau ein hunain yn ogystal â pholisiau Cynllun Datblygu Lleol i atal, lleihau neu liniaru effeithiau negyddol.

Teimlodd rhai o'r ymatebwyr nad oeddem wedi rhoi digon o sylw i'r manteision hamdden a thwristiaeth sylweddol o gyflwyno'r cynllun a fydd o fudd i bysgodfeydd. Dylai'r monitro yr ydym yn ei gynnig yn Adran 6 isod gasglu gwir effeithiau i dwristiaeth a hamdden a ddaw o'r gwelliannau i'r pysgodfeydd.

Roedd awgrymiadau y dylai'r cynllun geisio cyflawni mwy fel creu cynefinoedd a phlannu coed. Gall cynnydd yn y targed o blannu coed ledled tirweddau cefn gwlad a thirweddau trefol gyfrannu'n sylweddol at gael yr amodau cywir i gefnogi poblogaethau iach o beillyddion a byddai o fudd sylweddol mewn perthynas â chysylltedd cynefinoedd coed a choetir. Byddai hyn o fudd i fioamrywiaeth, hamdden, tirwedd a thwristiaeth.

Hefyd, amlygodd ymatebwyr gyfleoedd am welliannau hamdden fel ystyried gwella neu gynyddu hawliau tramwy cyhoeddus trwy gyflwyno prosiectau isadeiledd o ganlyniad i'r cynllun.

5. Y rhesymau dros ddewis RBMP Dyfrdwy, fel y'i mabwysiadwyd, yng ngoleuni'r opsiynau amgen eraill y rhoddwyd sylw iddynt.

Datblygodd Cyfoeth Naturiol Cymru bum ymagwedd (senario) gwahanol a gynigwyd yn y drafft o'r RBMP ac a aseswyd yn yr Adroddiad Amgylcheddol:

1. **Mesurau cyfredol (Llinell sylfaen 2015):** Mae'r opsiwn hwn yn adlewyrchu effeithiau mesurau parhau (o'r cynllun cyfredol) a thueddiadau (twf mewn poblogaeth a newid hinsawdd) a fydd yn newid y llinell sylfaen amgylcheddol (statws 2015) y tu hwnt i 2015. O ystyried graddfa'r camau gweithredu cyfredol i reoli ansawdd yr amgylchedd dŵr nid oes unrhyw wirionedd i'r opsiwn 'gwneud dim'.
2. **Dyhead hir dymor. Anelu at gael dim dirywiad, cyflawni amcanion Ardaloedd Gwarchoddedig a statws cyffredinol da yn yr holl gyrff dŵr,** oni bai am y rheiny lle mae amcanion eraill yn briodol, e.e. oherwydd amodau naturiol, cost anghymesur neu nad yw'n dechnegol ymarferol. (Hon yw Senario A yn yr RBMP).

3. **Amcanion Statudol. Anelu at gael dim dirywiad ac amcanion Ardaloedd Gwarchoddedig.** Hwn yw'r targed ar gyfer yr holl gyrff dŵr sy'n gysylltiedig â Safleoedd Ewropeaidd Dynodedig i gyflawni statws da ar y cyfan. (Hon yw Senario B yn yr RBMP).
4. **Cyfleoedd Tymor Byr. Targedu gwelliannau i statws da yn gyffredinol erbyn 2021 lle mae gan Cyfoeth Naturiol Cymru lefel resymol o dystiolaeth fod modd cyflawni canlyniad tymor byr.** (Hon yw Senario C yn yr RBMP).
5. **Canlyniadau Posibl.** Targedu gwelliannau i statws da ar y cyfan erbyn 2021 mewn cyrff dŵr lle mae mwy o sicrwydd o arian a chyflwyno trwy fecanweithiau sy'n bodoli'n barod (e.e. cwmni dŵr, yr Awdurdod Glo a rhaglenni coedwigaeth Cyfoeth Naturiol Cymru). (Hon yw Senario D yn yr RBMP).

Yn y drafft o'r RBMP nid oedd unrhyw un o'r opsiynau eraill yn ystyried pa mor fforddiadwy oedd y mesurau (yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru) neu pa mor effeithiol oedd y mecanweithiau i gyflwyno'r mesurau. Mae opsiwn amgen 2 a 3 yn disgrifio'r hyn sydd angen digwydd i gyflawni amcanion statudol, tra bod 4 a 5 yn disgrifio'r cyfleoedd i gyflawni gwelliannau tymor byr (2021) i statws da.

Yr opsiwn mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi mynd ymlaen ag o yw cyfuniad o Opsiynau 3 a 4. Mae'r cynllun arfaethedig o fesurau strategol a lleol yn seiliedig ar ddealltwriaeth gyfredol Cyfoeth Naturiol Cymru o amcanion statudol i atal dirywiad a chyflawni amcanion Ardaloedd Gwarchoddedig (Opsiwn 3), tystiolaeth o'r mater a'r datrysiad angenrheidiol i gyflawni amcan amgylcheddol erbyn 2021 (Opsiwn 4), a gwybodaeth ac adnoddau ac ariannu Cyfoeth Naturiol Cymru sydd ar gael. Mae'r rhaglen yn seiliedig ar farn rhanddeiliaid a fynegwyd ym Mhaneli Cydgysylltwyr a thrwy'r ymgynghoriad. Nid oedd Opsiwn 1 yn cael ei ffafrio oherwydd yr angen i Cyfoeth Naturiol Cymru integreiddio ac ailflaenoriaethu ei weithgareddau; ystyriwyd opsiwn 2 yn anfforddiadwy ac yn afrealistig; tra bod llawer iawn o ansicrwydd ynghylch opsiwn 5 oherwydd gwybodaeth oedd ar gael ar raglenni partner ac arian Cyfoeth Naturiol Cymru.

6. Y mesurau sy'n cael eu cymryd i fonitro effeithiau amgylcheddol arwyddocaol ar weithredu'r RBMP

Mae'r adran hon yn nodi'r camau monitro yr ydym yn eu cynnig i ddeall effeithiau sylweddol y cynllun ar waith. Mae'r monitro'n canolbwyntio ar y gwasanaethau hynny lle mae posibilrwydd am effeithiau sylweddol (Gweler Tabl 3.1). Mae'n rhaid i'r dangosyddion hyn fod yn ymarferol, yn gost-ffeithiol ac yn strategol, ac mae'n rhaid iddynt nodi effeithiau'r cynllun ei hun, yn hytrach nag ar dueddiadau ehangach. Bydd effeithiau prosiectau unigol yn cael eu monitro yn unol â'r gweithredoedd amgylcheddol a/neu gynlluniau monitro a ddyfeisiwyd yn ystod yr asesiad effaith amgylcheddol ar lefel prosiect.

Tabl 6.1 Ffynonellau gwybodaeth arfaethedig i fonitro effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd.

Gwasanaeth Ecosystem	Effaith y Cynllun	Dangosydd Monitro Arfaethedig	Ffynhonnell
Gwasanaethau Darparu			
Bwyd (e.e. cnydau, ffrwythau, pysgod)	Effaith cadarnhaol bach	Faint o dir amaethyddol sydd ar gael a'i gynhyrchiant. Ystadegau cynaeafu Cocos a Physgod Cregyn. Poblogaethau pysgod.	Ffigurau blynyddol dogfennau LIC ¹ ar y nifer o dda byw ac ardal a math o dir amaethyddol ledled Cymru. Gellir defnyddio'r data hwn i arddangos tueddiadau strategol. Monitro Cyfoeth Naturiol Cymru
Dŵr nad yw ar gyfer ei yfed (e.e.ynni dŵr, mordwyaeth)	Effaith negyddol bach	System trwyddedu echdyniad	Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd am argaeledd adnoddau dŵr.
Gwasanaethau Rheoleiddio			
Rheoleiddio Hinsawdd	Effaith cadarnhaol bach	Cynnydd yn erbyn Cod Carbon Coetiroedd (safon wirfoddol ar gyfer prosiectau creu coetir yn y DU lle mae honiadau'n cael eu gwneud am y carbon deuocsid maen nhw'n ei atafaelu.)	Adrodd blynyddol Cyfoeth Naturiol Cymru yn erbyn targedau i hwyluso creu coetiroedd a rheolaeth well o garbon mewn coetiroedd sy'n bodloni'n barod.

¹ Ffeithiau a Ffigurau Ffermio Cymru 2015, Llywodraeth Cymru

Gwasanaeth Ecosystem	Effaith y Cynllun	Dangosydd Monitro Arfaethedig	Ffynhonnell
Rheoleiddio Dŵr (e.e. llifogydd)	Effaith cadarnhaol bach	Y nifer o bobl ac eiddo mewn perygl o lifogydd.	Setiau data modelu a monitro Cyfoeth Naturiol Cymru.
Rheoleiddio Pridd ac Erydiad	Effaith cadarnhaol bach	Hydromorffoleg cyrff dŵr. Rhywfaint o naturioldeb i gefnogi cyflawni statws ecolegol Da neu'r posibilrwydd o hynny.	Statws ecolegol cyrff dŵr – adroddir trwy'r RBMP.
Puro Dŵr a Thrin Gwastraff	Effaith cadarnhaol bach	Ansawdd Dŵr Biolegol a Chemegol	Statws ecolegol cyrff dŵr – adroddir trwy'r RBMP.
Gwasanaethau Diwylliannol			
Treftadaeth Ddiwylliannol	Effaith negyddol mawr	Statws nodweddion hanesyddol rhestredig a'r rhai nad ydynt yn rhestredig.	Bydd EIA ar lefel prosiect yn canfod effeithiau posibl ar nodweddion hanesyddol a'r rhai nad ydynt yn hanesyddol a bydd yn dylanwadu ar ddyluniadau i osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau. Mae Cadw yn cynnal rhaglen fonitro a rheoli ar gyfer nodweddion sy'n eiddo i'r wladwriaeth.
		Monitro nodweddion archeolegol sydd wedi'u claddu nad ydynt yn hysbys neu feysydd â photensial archeolegol ar lefel prosiect unigol.	Cysylltu'n agos gydag Ymddiriedolaethau Archeolegol Cymru yn ystod gwerthuso a dylunio'r prosiect. Darparu copïau o adroddiadau (e.e. Astudiaethau wrth ddesg, Adroddiadau ymchwiliol, Adroddiadau Gwyllo Cryno ac ati) i Ymddiriedolaethau Archeolegol Cymru yn dilyn cyflwyno'r prosiect.
Hamdden a Thwristiaeth (gan gynnwys gofod glas a gwyrdd hygyrch)	Effaith cadarnhaol bach	Nifer o ymwelwyr. Defnydd hamdden gan gymunedau ac ymwelwyr o gyrff dŵr a'r dalgylchoedd cyfagos. Gwerthu trwyddedau genweirio.	Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn adrodd ar werthu trwyddedau Genweirio. Arolwg ymwelwyr Cymru, arolwg busnes twristiaeth Cymru. Nifer y defnyddwyr ar gyfer llwybrau arfordirol ac ymwelwyr i Warchodfeydd Natur Cenedlaethol (cownteri ymwelwyr

Gwasanaeth Ecosystem	Effaith y Cynllun	Dangosydd Monitro Arfaethedig	Ffynhonnell
			mewn lleoliadau penodol) Nifer ymwelwyr i Barciau Cenedlaethol. Cyfleoedd i brosiectau gwella mynediad i'r cyhoedd, dehongliadau a rhwydweithiau llwybr cerdded a seiclo, a bydd tir hamdden ac amwynder yn cael eu cofnodi yn y canlyniadau amgylcheddol.
Gwerth Esthetig (e.e. tirwedd, morlun, llonyddwch)	Effaith negyddol bach	Mae posibilrwydd o effeithiau lleol yn dibynnu ar leoliad, math a dyluniad y prosiectau	Trwy gydol y broses EIA byddwn yn cynnal ymgynghoriad cynnar gyda'r rhai sydd o ddiddordeb o ran tirwedd, lle bo'n angenrheidiol ac asesiadau effaith gweledol i fod yn sail i ddyluniad a lliniariad y prosiect.
Gwasanaethau Cefnogi			
Darpariaeth Cynefinoedd	Effaith cadarnhaol mawr	Statws cadwraeth ffafriol Safleoedd Ewropeaidd	Cyfoeth Naturiol Cymru yn monitro statws cadwraeth Safleoedd Ewropeaidd. Dangosydd perfformiad Cyfoeth Naturiol Cymru

Bydd nifer o raglenni monitro sy'n bodoli'n barod yn cael eu hadolygu yn barhaol drwy adrodd statudol. Fodd bynnag, bydd y monitro a argymhellwyd i arddangos effeithiau gweithredu'r RBMP yn cael ei adolygu yn y rhychwantu sylfaenol ar gyfer SEA y drydedd gylchred o Gynlluniau i'w cyhoeddi yn 2021.



Department
for Environment
Food & Rural Affairs



Llywodraeth Cymru
Welsh Government



Cyfoeth
Naturiol
Cymru
Natural
Resources
Wales



Environment
Agency

Atodiad 1: Crynodeb o Ymatebion i'r Ymgynghoriad a'r Camau a Gymerwyd

Sefydliad sy'n ymateb	Ymateb i'r SEA	Camau a Gymerwyd
Pŵer Lagŵn Llanw	<p>Nid yw'n ymddangos fod yr Asesiad Amgylcheddol Strategol (SEA) wedi ystyried y posibilrwydd o brosiectau lagwnau llanw cenedlaethol arwyddocaol gael eu rhoi ymlaen o fewn cyfnod cynllun yr RBMP nesaf.</p> <p>Nodir nad yw'r adolygiad o'r cynlluniau, polisïau a rhaglenni (fel rhan o'r SEA) wedi canfod cynnydd ar roi'r lagwnau llanw ar waith.</p>	Ni chymerwyd unrhyw gamau. Ystyriodd yr SEA bolisïau a chynlluniau oedd wedi'u cyhoeddi ar raddfa Genedlaethol, yn gyfatebol i raddfa'r cynllun ei hun.
Partneriaeth Iechyd Dŵr	<p>Gofynnwn am greu 'ardaloedd diogelu' pellach er mwyn sicrhau bod cyrff dŵr yn cael eu diogelu fel bo'r angen, er mwyn lleihau'r lefel o drin dŵr/puro dŵr sydd ei angen yn y dyfodol.</p> <p>Ydy'r cynlluniau'n cynnwys ystyriaeth o newid hinsawdd gan y gallai hafau poethach a sychach, gaeafau gwlypach a chynhesach a lefelau'r môr yn codi effeithio'n sylweddol ar ansawdd amgylcheddol y dalgylchoedd yn ogystal â chynyddu effaith gweithgarwch dynol ar yr amgylchedd dŵr.</p>	<p>Bydd y mater hwn yn cael ei ystyried wrth wneud y Cynllun ei hun yn derfynol.</p> <p>Mae newid hinsawdd wedi'i ystyried yn esblygiad y cynllun sylfaenol gan roi'r cynllun ar waith, yn ogystal â pheidio'i roi ar waith. Caiff hyn ei gofnodi yn y Tablau Crynodeb Gwerthuso</p>
Undeb Ffermwyr Cymru	<p>Ydy, cytuno bod SEA digonol wedi'i gynnal</p> <p>Mynegwyd pryder gan y diffyg cynnal a chadw'r ddyfrffordd yn ystod y blynyddoedd diweddar, gan arwain at leiniau mawr o dir cynhyrchiol yn nofio gan ddŵr am fisoedd. Ym marn yr Undeb nid yw effeithiau cymdeithasol ac economaidd dinistriol llifogydd ar y diwydiant</p>	Mae'r SEA a gynhaliwyd yn seiliedig ar effeithiau amgylcheddol y mesurau arfaethedig yn unig, er bod yr effeithiau ar boblogaeth ac iechyd dynol yn ceisio rhagweld yr effeithiau ar gymdeithas. Mae'r ystyriaethau economaidd (pa mor fforddiadwy) yn ffactor yn y broses o flaenoriaethu'r mesurau

	amaethyddol a chymunedau cefn gwlad yn cael digon o sylw yn yr asesiad hwn.	
United Utilities	Os yw'n methu, dylai ardal blaenoriaeth DrWPA fod yn flaenoriaeth sy'n cael ei ariannu gan Cyfoeth Naturiol Cymru	Caiff y mater ei ystyried wrth wneud y Cynllun ei hun yn derfynol
Coed Cadw	<p>Gellir mesur manteision Ansawdd Aer trwy fethodoleg astudiaeth i-goeden Wrecsam. Felly mae'r posibilrwydd o gynnydd mewn ansawdd aer trefol os yw mwy o awdurdodau lleol yn cynyddu eu gorchudd coed yn sylweddol trwy SUDS a Seilwaith Gwyrdd yn fantais sydd werth ei ymgorffori yn yr asesiad. Byddai SUDS a Seilwaith Gwyrdd hefyd yn cyfrannu at 'wasanaethau puro dŵr a thrin gwastraff' a dylid eu crybwyll.</p> <p>Nid yw Cynllun Gweithredu Llywodraeth Cymru ar gyfer Pryfed Peillio wedi cael ei ystyried. Gall cynnydd yn y targed o blannu coed ar draws tirweddau cefn gwlad a threfol gyfrannu'n sylweddol at gael yr amodau cywir i gefnogi poblogaethau iach o bryfed peillio a byddai'n fantais sylweddol mewn perthynas â chysylltedd cynefinoedd coed/coetir.</p> <p>Dylid cydnabod manteision posibl Seilwaith Gwyrdd ar fioamrywiaeth, hamdden, tirwedd a thwristiaeth, nid yw gwasanaethau puro dŵr a thrin gwastraff wedi'u hystyried yn ddigonol.</p>	<p>Rydym yn cydnabod manteision posibl y mesurau hyn pe byddai awdurdodau lleol yn cynyddu eu gorchudd coed a SUDS yn sylweddol. Cafodd Ansawdd Aer ei dynnu allan o'r asesiad gan i ni ystyried bod effeithiau'r cynllun <i>hwn</i> yn ddi-nod ar raddfa strategol.</p> <p>Nodwyd. Mae manteision plannu coed wedi'u hystyried yn y cynllun ei hun ac mae cyfleoedd i blannu coed yn cael eu symud ymlaen, lle mae'n ymarferol, trwy ein prosiectau a'n gweithrediadau i liniaru neu wella.</p>
Ymddiriedolaeth Dyfrdwy Cymru	Cytuno bod SEA yn ystyried effeithiau sylweddol.	
Yr Awdurdod Glo	Cytuno bod SEA yn ystyried effeithiau sylweddol. Mae'r asesiad yn ystyried y ddogfen 'Strategaeth Mwynfeydd Metel ar gyfer Cymru' a rhestr flaenoriaeth ar gyfer cyrff dŵr sydd wedi'u heffeithio gan fwynfeydd glo sydd wedi'u gadael.	Ni chymerwyd unrhyw gamau gweithredu.
Confor	Ymwybyddiaeth yn cynnal y cydbwysedd rhwng strwythur economaidd cefn gwlad sy'n bodoli'n barod gan gynnwys coedwigaeth a'r diwydiannau sy'n ddibynnol arno a gwasanaethau sy'n cystadlu e.e. Hamdden a Thwristiaeth ar yr un llaw ac, er enghraifft, Gwerthoedd Esthetig ar y llall.	Nodwyd, ni chymerwyd unrhyw gamau gweithredu.
Yr Asiantaeth Safonau Bwyd	Cytuno bod yr SEA yn ystyried effeithiau sylweddol. Credwn y bydd y mesurau a amlinellwyd, gan gynnwys yr ymchwiliadau Cynllun Rheoli Ased (AMP) a gwelliannau eraill yn cynnig gwelliannau sylweddol ar draws bywyd yr RBMP. Rydym yn ffyddiog y bydd unrhyw gyfleoedd nad ydynt wedi'u nodi yn dod i'r amlwg wrth i'r mesurau lliniaru cyfarwydd gael eu cynnal.	Nodwyd

Energy UK	<p>Rydym yn ystyried y dylai rôl heli wrth gefnogi cynhyrchu ynni sy'n thermol effeithiol mewn pwerdai thermol arfordirol a morydol yng Nghymru gael ei ystyried yn fwy amlwg yn Ffig 2.1. Mae gan bwerdai o'r math yma rôl i chwarae yn y llwybr i gynhyrchu ynni di-garbon yn y degawdau sydd i ddod.</p> <p>Rydym yn nodi bod sylwadau'n cael eu gwneud am leihau argaeledd dŵr nad yw ar gyfer ei yfed, a allai effeithio'r broses o oeri'r pwerdy diwydiannol. Fodd bynnag, mae'r ffigur sy'n cyd-fynd (e.e. Gorllewin Cymru Ffig 4.2.) yn awgrymu bod sylwadau o'r fath yn ymwneud â dŵr croyw. Oherwydd, ar gyfer pwerdai thermol arfordirol a morydol nid yw'n ymddangos y byddai ystyriaethau adnoddau dŵr yn berthnasol.</p>	<p>Mae Ffig 2.1 yn nodi bod dŵr nad yw ar gyfer ei yfed yn berthnasol yn nhermau poblogaeth ac iechyd dynol, dŵr ac asedau materol. O dan dderbynwyr SEA byddai cyflenwad ynni yn syrthio o dan bob un o'r categorïau hyn</p> <p>Byddai effeithiau posibl o leihau argaeledd dŵr nad yw ar gyfer ei yfed dim ond yn gymwys i ddŵr croyw sydd yn adnodd mwy cyfyngedig.</p>
Cymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad (CLA) Cymru	<p>Nid yw CLA Cymru yn credu bod digon o ystyriaeth wedi'i roi i amrywiaeth o fewn amaethyddiaeth: yn nhermau mathau o ffermydd, daearyddiaeth, a thopograffeg neu fathau o bridd. Unwaith eto, gan fod y rhain yn faterion lleol sydd yn wahanol iawn hyd yn oed o fewn ardaloedd y dalgylch, mae'n hanfodol bod gwybodaeth leol yn cael ei defnyddio fel sail i gamau gweithredu.</p> <p>Ein prif bryder yw nad yw'r effaith ariannol i'r diwydiant amaethyddol ac i berchnogion tir preifat wedi cael sylw llawn. Mae camau gweithredu ymyrryd wedi'u hariannu yn cynhyrchu canlyniadau tymor byr. Gyda llai o arian cyhoeddus, nid yw hyn yn ddull cynaliadwy ac mae'n rhaid gwneud mwy o waith i annog newid mewn diwylliant ac i archwilio dewisiadau amgen ymarferol.</p>	<p>Nodwyd. Mae'r RBMP yn ddogfen lefel uchel ond mae'n cael ei chefnogi gan ystyriaethau, data a gwybodaeth leol arwyddocaol. Bydd gwybodaeth leol yn bwysig wrth gyflwyno mesurau, ac mae'n rhaid ei ystyried.</p> <p>Ystyriwyd pa mor fforddiadwy ydoedd wrth wneud y cynllun ei hun yn derfynol.</p>
Natural England	<p>MAE SYLWADAU YN BERTHNASOL I OCHR LLOEGR YR AFON DYFRDWY YN UNIG.</p> <p>Mae'n rhaid i'r cynllun gydymffurfio'n llawn gyda'r Gyfarwydddeb Cynefinoedd ac yn amodol ar yr HRA angenrheidiol, mae'r dull hwn yn cael ei drafod yn Lloegr.</p> <p>Mae angen gwaith pellach i ddiweddarau ac i egluro amcanion yr Ardal Warchoddedig gyda NE, Cyfoeth Naturiol Cymru ac Asiantaeth yr Amgylchedd yn gweithio'n agos i fireinio targedau ac amcanion ar gyfer safle Natura Dyfrdwy.</p> <p>Mae'r drafft o RBMP Dyfrdwy yn gyfle pwysig i symud cynllunio ar draws y dalgylch ymlaen ac i ymgysylltu'r cyhoedd yn y broses. Mae swm sylweddol o wybodaeth ar gael trwy'r Archwiliwr Data Dalgylch ac Arsylwi Dyfroedd Cymru.</p> <p>Mae crynodeb rheoli dalgylch yn ddefnyddiol wrth ddarparu gwybodaeth benodol. Gallai'r fersiwn terfynol gynnwys gwybodaeth ar gamau gweithredu sydd eu hangen i fodloni Amcanion Ardaloedd</p>	<p>Cytuno y dylai'r HRA gael ei gynnal ochr yn ochr â'r paratodau ar gyfer y cynllun hwn. Roedd adnoddau cyfyngedig a phwysau yn golygu nad oedd hyn yn bosibl. Mae'r HRA fodd bynnag, yn cael ei gynnal ochr yn ochr â' cynllun terfynol ac yn dylanwadu arno a bydd yn ei le cyn gwneud y cynllun yn derfynol a'i gymeradwyo. Byddwn yn ymgynghori â Cyfoeth Naturiol Cymru (SAT) a Natural England ar y drafft o'r HRA cyn gwneud y cynllun yn derfynol a'i gymeradwyo.</p> <p>Materion i'w hystyried wrth wneud y Cynllun ei hun yn derfynol.</p>

	<p>Gwarchoddedig Natura.</p> <p>Mae angen i fesurau RBMP fod yn gyson â mesurau sydd eu hangen i gyflawni amcanion Ardal Warchoddedig Natura 2000 fel yn SIP Dyfrdwy.</p> <p>Nid yw ymgynghoriadau'n cynnwys HRA. Fel awdurdodau cymwys, mae angen i Asiantaeth yr Amgylchedd a Cyfoeth Naturiol Cymru gynhyrchu un a dylai ystyried mesurau angenrheidiol i gyflawni amcanion Ardal Warchoddedig Natura 2000 ac edrych yn unigol ac ar y cyd gyda chynlluniau a phrosiectau eraill.</p> <p>Mae canfyddiadau'r SEA wedi'u nodi yn yr ER. Nid oes gennym faterion penodol gyda'r SEA gan ei fod yn berthnasol i ochr Lloegr.</p> <p>Bydd mesurau gwella a lliniaru posibl yn fwy amlwg pan mae mesurau lleol wedi'u cynllunio'n fwy manwl nag sydd wedi bod yn bosibl ar y raddfa rheoli dalgylch hwn.</p>	<p>Materion i'w hystyried wrth wneud y Cynllun ei hun yn derfynol.</p> <p>Gweler y sylwadau uchod.</p> <p>Nodwyd. Mae lliniaru'n cael ei nodi yn Nhabl 3.1 uchod.</p>
<p>Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru</p>	<p>Mae'n ymddangos nad yw Safleoedd Bywyd Gwyllt Lleol (SINCS) wedi cael eu hystyried fel rhan o'r broses SEA a dylent fod wedi cael eu hystyried. Gall Safleoedd Bywyd Gwyllt Lleol chwarae rôl ganolog wrth gyflwyno: Bioamrywiaeth 2020: Strategaeth ar gyfer gwasanaeth bywyd gwyllt ac ecosystem Lloegr; Fframwaith Bioamrywiaeth Cymru a Chynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth</p> <p>Mae'n ymddangos nad yw rhywogaethau estron goresgynnol (INNS) wedi'u hystyried yn yr effeithiau arwyddocaol a dylent fod wedi cael eu hystyried.</p> <p>Hoffem weld mwy o gyfleoedd i gyflwyno mesurau gwella bywyd gwyllt sy'n helpu i gyflawni amcanion WFD fel creu cynefinoedd, gwell a rheoli o fewn RBD Dyfrdwy. Mae enghreifftiau'n cynnwys creu ac ehangu coetiroedd a lleihau pori (yn y dalgylch uchaf yn enwedig) er mwyn helpu i reoli llif dŵr trwy'r dalgylchoedd yn well a'r effeithiau y gall llifoedd annaturiol eu cael.</p> <p>* Rydym yn cefnogi ail-gyflwyno'r Afanc Ewrasaidd (<i>Castor fiber</i>) ar y Dyfrdwy fel mesur i gyflawni amcanion WFD, yn enwedig o ran eu gweithgareddau sy'n helpu i gymedroli llif dŵr trwy ddalgylchoedd, sefydlogi afonydd a lleihau erydiad ar y glannau, dal gwaddodion a lleihau lefelau maeth.</p>	<p>Mae'r RBMP yn ddogfen lefel uchel ond yn cael ei gefnogi gan ystyriaethau, data a gwybodaeth leol sylweddol. Bydd gwybodaeth leol yn bwysig wrth gyflwyno'r mesurau ac mae'n rhaid ei ystyried.</p> <p>Aseswyd mesurau perthnasol i'r INNS yn yr SEA a nodwyd y manteision. Mae manylion hyn yn y Tablau Crynodeb Gwerthuso y gellir ei ddarparu ar gais.</p> <p>Ystyriwyd y mater wrth wneud y Cynllun ei hun yn derfynol. Hefyd yn ystyriaeth ar gyfer lliniaru/gwella fel y nodwyd yn Nhabl 3.1 uchod.</p>

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri (SNPA)	Mae'r SEA yn rhoi sylw i effeithiau arwyddocaol, fodd bynnag, dylid cydnabod bod y system cynllun defnydd tir a pholisïau a nodwyd yn y Cynlluniau Datblygu Lleol yn atal/liniaru ac o bosibl yn cael effaith andwyol ar weithiau sydd angen caniatâd cynllunio - felly, er enghraifft, efallai fod Prif Effeithiau Negyddol anuniongyrchol yr RBMP ar Dreftadaeth Ddiwylliannol, Hamdden a Thwristiaeth (Tabl 4.3 yr Adroddiad Amgylcheddol) wedi cael gormod o sylw.	Nodwyd, ac i'w gynnwys yn y lliniariad ac i'w ystyried yn ystod cyflwyno mesurau.
Cyngor Sir y Fflint	<p>Mae'r cynllun yn gyfannol ac yn canolbwyntio ar gyflwyno targedau/mesurau cyraeddadwy ac mae gan bawb y cyfrifoldeb o sicrhau llwyddiant y cynllun. Fodd bynnag, mae angen sail â thystiolaeth gryfach i gefnogi'r cynllun.</p> <p>Integreiddio gyda Chynlluniau Amaeth-amgylchedd a'r RDP. Mae gan raglenni Glastir ac amaeth-amgylchedd y dyfodol y potensial i gyflwyno manteision cadarnhaol i berchennog y tir a RBD Dyfrdwy/Gwasanaethau Cefnogi. Mae'n bwysig fod rhaglenni'n strwythuredig ac yn cael eu cyflwyno mewn ffordd y gellir cynhyrchu'r manteision hyn ar y cyd.</p> <p>Mae cydnabod gwerth yr ecosystemau yn nhermau manteision a ddarparwyd i'r gymdeithas gyfan yn gam mawr o ran darparu naratif polisi cadarnhaol ar gyfer cyrff dŵr a bioamrywiaeth gysylltiedig. Dylai'r broses o werthuso cyfleusterau amgylcheddol a chymdeithasol ddatblygu gwerthfawrogiad mwy a bydd yn hwyluso proses gyfaddawdu effeithiol. Felly dylid cymryd gofal i beidio ag anwybyddu neu ddibrisio agweddau ysbrydol a diwylliannol y cynllun.</p>	<p>Mater i'w ystyried wrth wneud y Cynllun ei hun yn derfynol.</p> <p>Mater i'w ystyried wrth wneud y Cynllun ei hun yn derfynol.</p>
Cyfoeth Naturiol Cymru	Yn croesawu ac yn cefnogi proses RBMP ac ymrwymiad i SEA Dylid ailadrodd yr HRA wrth i'r cynlluniau ddatblygu. Amhriodol i gymeradwyo'r RBMP neu i'w wneud yn derfynol nes i'r holl brosesau asesu priodol gael eu cyflawni.	Cytuno y dylai'r HRA gael ei gynnal ochr yn ochr â'r paratodau ar gyfer y cynllun hwn. Roedd adnoddau cyfyngedig a phwysau yn golygu nad oedd hyn yn bosibl. Mae'r HRA fodd bynnag, yn cael ei gynnal ochr yn ochr â'r cynllun terfynol ac yn dylanwadu arno a bydd yn ei le cyn gwneud y cynllun yn derfynol a'i gymeradwyo. Byddwn yn ymgynghori â Cyfoeth Naturiol Cymru (SAT) ar y drafft o'r HRA cyn gwneud y cynllun yn derfynol a'i gymeradwyo.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Pryder yn ymwneud â'r defnydd o destunau gwasanaethau ecosystemau'n cael eu defnyddio yn lle testunau a bennwyd gan Gyfarwydddeb SEA. E.e. Mae asedau materol yn rhoi sylw i fwy na "bwyd", "dŵr nad yw ar gyfer ei yfed" a "hamdden a thwristiaeth".	Nodwyd. Bwydo i'r gwersi a ddysgwyd.

Cyfoeth Naturiol Cymru	Nid yw'n ymddangos bod yr adran Hamdden a Thwristiaeth wedi ystyried Safonau'r Gyfarwydddeb Dŵr Ymdrochi. Gallai ansawdd dŵr gael ei effeithio gan rai o'r camau gweithredu arfaethedig. Dylid ystyried amseru'r gwaith i osgoi'r tymor dŵr ymdrochi	Byddai hwn wedi'i ystyried o dan ansawdd dŵr, ond efallai na gafodd ei ystyried yn glir. Mae hwn yn gydberthynas a byddwn yn ystyried sut y gallwn arddangos yn glir bod yr SEA wedi ei ystyried trwy'r gwersi a ddysgwyd.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Mae tensiwn posibl rhwng mesurau i alluogi hynt pysgod ac effeithiolrwydd a phriodoldeb mesurau llifogydd. Efallai y bydd angen ystyried hyn yn yr EIA ac HRA ar lefel prosiect.	Wedi'i gynnwys yn y lliniarad yn SOP. Bydd EIA ar lefel prosiect yn cael ei gynnal.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Mae'r cynllun drafft yn nodi y byddwn yn cynnig rhaglen wedi'i blaenoriaethau o fesurau a fydd yn helpu safleoedd dynodedig Ewropeaidd i fodloni amcanion cadwraeth. Mae'n aneglur os yw hyn wedi'i gynnig yn y cynllun drafft neu y bydd yn cael ei gynnig yn y cynllun terfynol. Os mai yn y cynllun terfynol, yna mae pryder na fydd SAT yn cael cyfle i wneud sylwadau.	Mae swyddogion safleoedd gwarchodedig wedi cael eu cynnwys yn yr ymarfer blaenoriaethu. Bydd yr SAF yn cael cyfle i roi sylwadau trwy'r ymgynghoriad HRA.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Effeithiau anuniongyrchol a chronnus. Nid yw'r adolygiad o gynlluniau eraill yn cynnwys asesiad o effeithiau cronnus.	Ystyriwyd effeithiau anuniongyrchol a chronnus yn yr ASTau ac yn yr ER.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Tabl 5.1 yn monitro effeithiau'r cynllun. Byddai'n ddefnyddiol pe gallai hwn restru'r effeithiau sylweddol posibl y mae monitro'n cael ei gynnig ar eu cyfer.	Rhodddwyd sylw yn yr SOP
Cyfoeth Naturiol Cymru	Cyfeirir at yr effeithiau posibl ar nodweddion o ddiddordeb hanesyddol, archeolegol ac asedau adeiladau hanesyddol, ond ni wneir unrhyw gyfeiriad at effeithiau posibl ar gyfanrwydd neu gydrannau o barciau a gerddi hanesyddol cofrestredig a thirweddau sydd wedi eu cofrestru ar y Gofrestr o Dirweddau o Ddiddordeb Hanesyddol yng Nghymru. Dylid ystyried y Gofrestr o Dirweddau o Ddiddordeb Hanesyddol yng Nghymru yn yr Adolygiad PPP.	Mae effeithiau ar dreftadaeth ddiwylliannol wedi'u hystyried ar raddfa strategol, ar sail rhagofalu. Nodwyd lliniarad monitro yn yr SOP.



**Cyfoeth
Naturiol**
Cymru
**Natural
Resources**
Wales

Cyhoeddwyd gan:
Cyfoeth Naturiol Cymru
Cambria House
29 Newport Road
Caerdydd
CF24 0TP

0300 065 3000 (Llun-Gwener, 8am - 6pm)

ymholiadau@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk
www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

© Cyfoeth Naturiol Cymru

Cediwr pob hawl. Gellir atgynhyrchu'r ddogfen hon gyda chaniatâd ymlaen llawn gan
Cyfoeth Naturiol Cymru